

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 23.2.2017
COM(2016) 861 final

ANNEX 1

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus,

milles käsitletakse elektrienergia sisetugru

{SWD(2016) 410 final}

{SWD(2016) 411 final}

{SWD(2016) 412 final}

{SWD(2016) 413 final}

ILISA

~~RIIKLIKE VÕRKUDE VAHELISTE ÜHENDUSTE OLEMASOLEVA EDASTAMISVÕIMSUSE JUHTIMISE JA JAOTAMISE SUUNISED~~

~~1. Üldsätted~~

~~1.1. Põhivõrguettevõtjad peaksid püüdma vastu võtta kõik äritehingud, sealhulgas piiriülese kaubandusega seotud tehingud.~~

~~1.2. Ülekoormuse puudumise korral ei tohi piirata juurdepääsu võrkude vastastikusele sidumisele. Kuna ülekoormus tavaliselt puudub, ei ole piiriülesele ülekandeteenusele juurdepääsuks vaja kehtestada üldise jaotamise alalist korda.~~

~~1.3. Kui plaanipärased äritehingud on vastuolus võrgu turvalise toimimisega, leevendavad põhivõrguettevõtjad ülekoormust vastavalt elektrivõrgu ohutu toimimise nõuetele, püüdes kindlustada, et kõik seonduvad kulud jääksid majanduslikult tõhusale tasemele. Korrigeerivat edasisaatmist või vahetuskauba tegemist kavandatakse juhul, kui väiksema maksumusega meetmeid ei ole võimalik rakendada.~~

~~1.4. Struktuurilise ülekoormuse puhul rakendavad põhivõrguettevõtjad viivitamata asjakohaseid ülekoormuse juhtimise meetodeid ja korda, mis on eelnevalt määratletud ja kokku lepitud. Ülekoormuse juhtimise meetoditega tagatakse kogu eraldatud edastamisvõimsusega seotud tegelike elektrivoogude vastavus võrgu turvastandarditele.~~

~~1.5. Ülekoormuse juhtimiseks kasutusele võetud meetoditega antakse tõhusaid hinnasignaale turuosalistele ja põhivõrguettevõtjatele, edendatakse konkurentsi ja need sobivad piirkondlikuks ja ühendusesiseseks kasutamiseks.~~

~~1.6. Ülekoormuse juhtimiseks ei või kasutada tehingupõhist eristamist. Konkreetse ülekandeteenuse taotlus lükatakse tagasi ainult juhul, kui kõik järgmised kumulatiivsed tingimused on täidetud:~~

~~a) kõnealuse taotluse vastuvõtmisest tulenevad täiendavad tegelikud elektrivood viitavad, et elektrisüsteemi ohutut toimimist ei ole võimalik enam tagada ja~~

~~b) selle taotlusega seotud rahaline väärtus ülekoormuse juhtimise menetluses on madalam kui kõikide teiste taotluste puhul, mida kavatsetakse sama teenuse ja tingimuste raames vastu võtta.~~

~~1.7. Asjakohaste võrgupiirkondade määratlemisel, mille piires ja vahel ülekoormuse juhtimist kohaldatakse, juhinduvad põhivõrguettevõtjad kulutasuvuse ja negatiivse mõju minimeerimise põhimõtetest elektrienergia siseturul. Eelkõige ei või põhivõrguettevõtjad piirata ühendusvõimsust, et vähendada ülekoormust oma kontrollpiirkonnas, välja arvatud eelnimetatud põhjustel ja toimimisohutusega seotud põhjustel¹. Kui selline olukord tekib, peavad põhivõrguettevõtjad seda kirjeldama ja kõigile süsteemi kasutajatele läbipaistvalt esitama. Selline olukord on lubatud üksnes seni, kuni leitakse pikaajaline lahendus.~~

¹ Toimimisohutus tähendab „ülekandesüsteemi säilitamist kokkulepitud ohutuse piires”.

Põhivõrguettevõtjad kirjeldavad pikaajalise lahenduse leidmise meetodeid ja projekte ning esitavad need läbipaistvalt kõigile süsteemi kasutajatele.

1.8. Elektrivõrgu tasakaalustamisel enda kontrolli all olevas piirkonnas võrgusiseste operatiivsete meetmete ja edasisaatmisega, võtavad põhivõrguettevõtjad arvesse nimetatud meetmete mõju külgnevatele kontrollpiirkondadele.

1.9. 1. jaanuariks 2008 kehtestatakse koordineeritult ohutute toimimistingimustega mehhanismid mitu korda päevas toimivaks võrkudevahelise võimsuse ülekoormuse juhtimiseks, et maksimeerida kauplemiss võimalusi ja kindlustada piiriülene tasakaal.

1.10. Riiklikud reguleerivad asutused hindavad korrapäraselt ülekoormuse juhtimise meetodeid, pöörates erilist tähelepanu kooskõlale käesolevas määruses ja suunistes kehtestatud põhimõtete ja eeskirjadega ning nende põhimõtete ja eeskirjade alusel reguleerivate asutuste endi poolt kehtestanud tähtaegade ja tingimustega. Sellise hindamise käigus konsulteeritakse kõikide turul tegutsejatega ja võetakse arvesse kõik asjaomased uurimused.

2. Ülekoormuse juhtimise meetodid

2.1. Tõhusa piiriülese kaubanduse soodustamiseks peavad ülekoormuse juhtimise meetodid olema turupõhised. Seepärast jagatakse võimsust ainult otsesel (võimsus) või kaudsetel (võimsus ja energia) enampakkumistel. Mõlemaid meetodeid võib kasutada koos samas võrkudevahelises ühenduses. Mitu korda päevas toimuva kauplemise puhul võib kasutada pidevat kauplemist.

2.2. Sõltuvalt konkurentsitingimustest võib osutada vajalikuks, et ülekoormuse juhtimise eeskirjad võimaldaksid edastamisvõimsuse nii pika- kui lühiajalist jaotamist.

2.3. Võimsuse jaotamise menetlusega jaotatakse olemasoleva ühendusvõimsuse ettenähtud osa ning sellele lisaks mis tahes allesjäänud võimsus, mis on jäänud jaotamata, ja mis tahes võimsus, mille selle omanikud on lasknud vabaks pärast eelmisi jaotamisi.

2.4. Põhivõrguettevõtjad optimeerivad võimsuse stabiilsuse määra, võttes arvesse asjaomaste põhivõrguettevõtjate kohustusi ja õigusi ning turuosaliste kohustusi ja õigusi, et soodustada tegelikku ja tõhusat konkurentsi. Väikese osa võimsusest võib pakkuda turule väiksemat stabiilsustaset eeldades, kuid turuosalistele antakse kogu aeg täpset teavet piiriüleste liinide kaudu edastamise täpsete tingimuste kohta.

2.5. Võimsuste pika- ja lühiajalisele jaotamisele juurdepääsu õigused on stabiilse edastamisvõimsuse õigused. Nende suhtes kehtivad määramise ajal põhimõtted „kasuta või kaota” või „kasuta või müü”.

2.6. Põhivõrguettevõtjad määravad erinevate ajakavade vahel võimsuste jaotamise jaoks sobiva struktuuri. See võib hõlmata võimalust reserveerida miinimumprotsent ühendusvõimsusest iga päev või mitu korda päevas jaotatavate võimsuste tarbeks. Kõnealuse jaotusstruktuuri peavad läbi vaatama vastavad reguleerivad asutused. Oma ettepanekute kavandamisel peavad põhivõrguettevõtjad võtma arvesse järgmist:

a) turgude omadusi;

b) toimimistingimusi, nagu kindlalt deklareeritud kavade tasakaalustamise mõju;

c) eri võimsuse jaotamise mehhanismide tarbeks vastuvõetud protsendimäärade ja ajakavade ühtlustamise taset.

2.7. Võimsuse jaotamisel ei tohi teha vahet turuosaliste vahel, kes soovivad kasutada oma õigusi sõlmida kahepoolseid tarnelepinguid või teha pakkumisi võimsuste vahetamiseks.

Võidavad kõrgeima väärtusega pakkumised, ükskõik kas need on teatava kindla ajavahemiku jooksul tehtud kaudsed või otsesed pakkumised.

2.8. Piirkondades, kus elektrienergia ennakurud on hästi arenenud ja oma tõhusust tõendanud, võib kogu ühendusvõimsuse jaotada kaudsel enampakkumisel.

2.9. Muude kui uute võrkudevaheliste ühenduste puhul, millele tehakse määruse (EÜ) nr 1228/2003 artikli 7 või käesoleva määruse artikli 17 kohaselt erand, ei ole võimsuse jaotamise meetodite hulgas lubatud varuhindade kehtestamine.

2.10. Põhimõtteliselt võivad kõik potentsiaalsed turuosaliselised osaleda jaotamisprotsessis piiranguteta. Vältimaks ohtu tekitada või suurendada probleeme seoses mõne turuosalise turgu valitseva seisundi potentsiaalse kasutamisega, võivad pädevad reguleerivad või konkurentsiasutused vajaduse korral kehtestada üldised piirangud või turgu valitsevast seisundist tulenevalt seada piirangud konkreetsele äriühingule.

2.11. Turuosaliselised peavad määratud tähtpäevaks kindlasti teatama põhivõrguettevõtjatele võimsuste kasutamise iga ajakava kohta. Tähtaeg sätestatakse arvestusega, et põhivõrguettevõtjatel oleks võimalik loovutada kasutamata võimsused järgmise asjaomase ajakava jaoks ümberjaotamiseks sealhulgas mitu korda päevas toimivaks sessiooniks.

2.12. Võimsusega võib järelturul vabalt kaubelda, kui põhivõrguettevõtjat on eelnevalt piisavalt vara teavitatud. Kui põhivõrguettevõtja keeldub järelturul kauplemisest (tehingust), peab ta seda selgelt ja läbipaistvalt kõigile turuosalistele teatama ja selgitama ning teavitama sellest reguleerivat asutust.

2.13. Võimetuse korral täita võimsuse jaotamisega seotud kohustusi kannavad finantstagajärgi need, kes on sellise olukorra eest vastutavad. Kui turuosaliselised ei suuda kasutada võimsust, mille kasutamiseks nad on võtnud kohustuse, või kui nad on otsese enampakkumise teel omandatud võimsuse puhul võimetud sellega järelturul kaupleva või seda õigeaegselt tagastama, kaotavad nad õiguse sellele võimsusele ning maksavad kulusid kajastava tasu. Kõik kulusid kajastavad tasud võimsuse kasutamata jätmise eest peavad olema põhjendatud ja proportsionaalsed. Kui põhivõrguettevõtja ei täida oma kohustusi, peab ta turuosalistele samamoodi kompenseerima võimsusõiguste kaotuse. Sellest tulenevaid kahjusid sellisel juhul arvesse ei võeta. Peamised põhimõtted ja meetodid, mida kasutatakse kohustuste täitmise võimetusest tuleneva vastutuse kindlaksmääramiseks, sätestatakse eelnevalt finantstagajärgede suhtes ning asjaomane riiklik reguleeriv asutus või asjaomased riiklikud reguleerivad asutused peavad need läbi vaatama.

3. Koordineerimine

3.1. Ühendusvõimsuste korral koordineerivad ja rakendavad võimsuste jaotamist asjaomased põhivõrguettevõtjad, kasutades ühist jaotamiskorda. Juhul, kui kahe riigi (põhivõrguettevõtja) vaheline kaubavahetus võib märkimisväärselt mõjutada kolmanda riigi (põhivõrguettevõtja) tegelike elektrivoogude tingimusi, tuleb ülekoormuse juhtimise meetodeid koordineerida kõigi põhivõrguettevõtjate vahel, keda mõjutab ülekoormuse juhtimise ühised menetlus. Riiklikud reguleerivad asutused ja põhivõrguettevõtjad tagavad, et ühtegi ülekoormuse juhtimise menetlust, mis märkimisväärselt mõjutab tegelikke elektrivooge teistes võrkudes, ei töötata välja ühepoolset.

3.2. Ühist koordineeritud ülekoormuse juhtimise meetodit ja menetlust võimsuste jaotamiseks turule vähemalt kord aastas, kord kuus ja üks päev ette kohaldatakse hiljemalt 1. jaanuaril 2007 järgmistes piirkondades asuvate riikide vahel:

a) Põhja-Euroopa (st Taani, Rootsi, Soome, Saksamaa ja Poola);

b) Loode-Euroopa (st Beneluxi riigid, Saksamaa ja Prantsusmaa);

c) Itaalia (st Itaalia, Prantsusmaa, Saksamaa, Austria, Sloveenia ja Kreeka);

d) Kesk- ja Ida-Euroopa (st Saksamaa, Poola, Tšehhi Vabariik, Slovakkia, Ungari, Austria ja Sloveenia);

e) Edela-Euroopa (st Hispaania, Portugal ja Prantsusmaa);

f) Ühendkuningriik, Iirimaa ja Prantsusmaa;

g) Balti riigid (st Eesti, Läti ja Leedu).

Rohkem kui ühte piirkonda kuuluvaid riike hõlmava ühenduse puhul võib kohaldatud ülekoormuse juhtimise meetod erineda, et tagada vastavus meetoditele, mida kohaldatakse teistes piirkondades, kuhu need riigid kuuluvad. Sellisel juhul teevad asjaomased põhivõrguettevõtjad ettepaneku meetodi kohta, mille asjaomased reguleerivad asutused peavad läbi vaatama.

3.3. Punktis 2.8 nimetatud piirkonnad võivad jaotada kogu ühendusvõimsuse üks päev ette jaotamise põhimõttel.

3.4. Kõigis neis seitsmes piirkonnas määratletakse ülekoormuse juhtimise kooskõlastatud kord eesmärgiga luua tõeliselt lõimunud elektrienergia siseturg. Turuosalisel ei peaks seisma silmitsi kokkusobimatute piirkondlike süsteemidega.

3.5. Ausa ja tõhusa konkurentsi ning piiriülese kaubanduse edendamiseks peab põhivõrguettevõtjate vaheline koordineerimine punktis 3.2 sätestatud piirkondades hõlmama kõiki etappe alates võimsuse arvutamisest ja jaotamise optimeerimisest kuni võrgu ohutu toimimiseni koos vastutuse kindlaksmääramisega. Selline koordineerimine hõlmab eelkõige järgmist:

a) ühise edastamismudeli kasutamine, mis käsitleb tõhusalt vastastikuses sõltuvuses olevaid tegelikke elektri ringvooge ning arvestab lahknevusi kaubanduslike ja tegelike elektrivoogude vahel;

b) võimsuste jaotamine ja määramine vastastikuses sõltuvuses olevate tegelike ringvoogude tõhusaks käsitlemiseks;

c) võimsuste omanike ühesugused kohustused anda teavet võimsuse kavandatava kasutuse kohta, st võimsuse määramine (otseste enampakkumiste jaoks);

d) ühesugused ajakavad ja sulgemistähtajad;

e) ühesugune struktuur võimsuste jaotamiseks eri ajakavade vahel (näiteks üks päev, kolm tundi, üks nädal jne) ja väljendatuna müüdü võimsuseplökkidena (vooluhulk megavattides, megavatt-tundides jne);

f) järjepidev lepinguline raamistik suhetes turuosalistega;

g) voogude kontroll, et tagada vastavus võrgu operatiivplaneerimise ja reaaliajase toimimise turvastandarditele;

h) ülekoormuse menetlemisega seotud tegevuste raamatupidamisarvestus ja arveldus.

3.6. Koordineerimine hõlmab ka põhivõrguettevõtjate vahelist teabevahetust. Teabevahetuse iseloom, aeg ja sagedus peavad olema kooskõlas punktis 3.5 nimetatud tegevuste ja elektriturude toimimisega. Eelkõige võimaldab kõnealune teabevahetus põhivõrguettevõtjatel ennustada võimalikult täpselt võrgu üldist seisukorda, et hinnata vooge oma võrgus ja olemasolevaid võrkudevahelisi ühendusvõimsusi. Iga põhivõrguettevõtja, kes kogub andmeid teiste põhivõrguettevõtjate nimel, peab osalevatele põhivõrguettevõtjatele tagasi saatma kogutud andmete tulemused.

~~4. Turutehingute ajakava~~

~~4.1. Olemasolev edastamisvõimsus jaotatakse piisavalt aegsasti. Enne iga jaotamist avaldavad asjaomased põhivõrguettevõtjad koos jaotatava võimsuse, võttes vajaduse korral arvesse stabiilsetest edastamisõigustest vabaks antud koguseid ja asjakohastel juhtudel seonduvaid tasakaalustatud määramisi koos ajavahemikega, mille jooksul kõnealust võimsust vähendatakse või see ei ole kättesaadav (näiteks hoolduse tõttu).~~

~~4.2. Võrgu turvalisust täiel määral silmas pidades leiab edastamisõiguste määramine aset piisavalt vara, enne kõigi asjaomaste korrastatud turgude üks päev ette sessioone ja enne, kui avaldatakse teade võimsuse kohta, mis jaotatakse üks päev ette või mitu korda päevas toimiva jaotusmehhanismi raames. Vastassuunalise edastamisõiguse määramised tasakaalustatakse eesmärgiga kasutada tõhusalt ära võrkude vastastikust sidumist.~~

~~4.3. Olemasoleva edastamisvõimsuse järjestikused päevasisesed jaotamised päevaks D toimuvad päeval D1 ja D pärast kavandatud või tegelike tootmiskavade avaldamist.~~

~~4.4. Valmistades ette üks päev ette jaotatavat võrguoperatsiooni, vahetavad põhivõrguettevõtjad naaberpõhivõrgu ettevõtjatega teavet, mis hõlmab nende prognoosi võrgutopoloogia, tootmisüksuste olemasolu ja prognoositava tootmise ning koormusvoogude kohta, et optimeerida kogu võrgu kasutamist vastavalt võrgu ohutut toimimist käsitlevatele eeskirjadele.~~

~~5. Läbipaistvus~~

~~5.1. Põhivõrguettevõtjad avaldavad kõik võrgu kättesaadavuse, kasutamise ja võrgule juurdepääsuga seotud asjakohased andmed, sealhulgas aruande, kus ja miks esineb ülekoormust, ülekoormuse juhtimiseks kasutatud meetodid ja kavad selle edaspidiseks juhtimiseks.~~

~~5.2. Põhivõrguettevõtjad avaldavad üldise kirjelduse ülekoormuse juhtimise meetodi kohta, mida on erinevates olukordades kasutatud turule kättesaadava võimsuse maksimeerimiseks, ja üldise kava kogu edastamisvõimsuse arvutamiseks eri ajakavade jaoks võrgu elektriliste ja füüsiliste näitajate põhjal. Kava peavad läbi vaatama asjaomaste liikmesriikide reguleerivad asutused.~~

~~5.3. Põhivõrguettevõtjad kirjeldavad üksikasjalikult ülekoormuse juhtimisel ja võimsuste jaotamisel kasutatavat töökorda koos võimsuse taotlemise aegade ja menetlustega, pakutavaid tooteid ning nii põhivõrguettevõtja kui ka võimsuse omandaja kohustusi ja õigusi, sealhulgas vastutust, mis tuleneb võimetusest täita kohustusi, ning teevad need asjaolud läbipaistvalt kättesaadavaks kõigile potentsiaalsetele võrgukasutajatele.~~

~~5.4. Talitluse ja planeerimise turvastandardid on lahutamatu osa teabest, mille põhivõrguettevõtjad avaldavad üldsusele kättesaadavas dokumendis. Kõnealuse dokumendi vaatab läbi riiklik reguleeriv asutus.~~

~~5.10. Põhivõrguettevõtjad vahetavad korrapäraselt piisavalt täpsete elektrivõrgu ja koormusvoogude andmete pakette, et võimaldada igal põhivõrguettevõtjal arvutada koormusvoogusid oma piirkonnas. Samad andmepaketid tehakse kättesaadavaks ka reguleerivatele asutustele ja taotluse korral komisjonile. Reguleerivad asutused ja komisjon tagavad, et kõnealust andmepaketti käsitleksid konfidentsiaalselt nii nemad ise kui ka iga konsultant, kes teeb nende jaoks analüütilist tööd nimetatud andmete põhjal.~~

~~6. Ülekoormusest saadava tulu kasutamine~~

~~6.1. Eelnevalt täpsustatud ajakavaga seotud ülekoormuse juhtimise menetlus võib luua tulu ainult selle ajakava käigus tekkiva ülekoormuse puhul, välja arvatud uute võrkudevaheliste~~

ühenduste puhul, millele antakse määruse (EÜ) nr 1228/2003 artikli 7 või käesoleva määruse artikli 17 kohaselt erand. Kõnealuste tulude jaotamise korra vaatavad läbi reguleerivad asutused ja see ei tohi moonutada jaotamisprotsessi ühegi võimsust või elektrienergiat taotleva osalise huvides ega tekitada negatiivset stiimulit ülekoormuse vähendamiseks.

6.2. Riiklikud reguleerivad asutused selgitavad ühendusvõimsuste jaotamisest tuleneva tulu kasutamist läbipaistvalt.

6.3. Ülekoormusest saadav tulu jagatakse asjaomaste põhivõrguettevõtjate vahel vastavalt nende vahel kokkulepitud tingimustele, mille on läbi vaadanud vastavad reguleerivad asutused.

6.4. Põhivõrguettevõtjad määratlevad eelnevalt selgelt, mil viisil nad kasutavad ülekoormusest saadavat võimalikku tulu, ja annavad aru kõnealuse tulu tegelikust kasutamisest. Reguleerivad asutused kontrollivad, et kõnealune kasutamine oleks kooskõlas käesoleva määruse ja suunistega ning et kogu ülekoormusest saadav tulu, mis tuleneb ühendusvõimsuste jaotamisest, kasutataks ühel või mitmel käesoleva määruse artikli 16 lõikes 6 kirjeldatud eesmärgil.

6.5. Iga aasta 31. juuliks avaldavad reguleerivad asutused aruande, milles esitatakse ära 12 kuu jooksul, kuni sama aasta 30. juunini saadud tulu ja kõnealuse tulu kasutamine koos tõendusega, et see kasutus on kooskõlas käesoleva määruse ja suunistega ning et kogu ülekoormusest saadud tulu kasutatakse ühel või mitmel määratud eesmärgil.

6.6. Võrkude ühendusvõimsuse säilitamise või suurendamise eesmärgil investeringuteks kasutatav ülekoormusest saadav tulu eraldatakse eelistatavalt konkreetsetele eelnevalt kindlaksmääratud projektidele, millega soodustatakse olemasoleva kaasneva ülekoormuse vähendamist ning mida samuti võib rakendada mõistliku aja jooksul, eriti seoses loa andmise menetlusega.

↓ uus

PIIRKONDLIKE TALITLUSKESKUSTE TOIMIMINE

1. Koordineeritud võimsusarvutus

- 1.1. Piirkondlikud talitluskeskused arvutavad koordineeritult piirkonnaülesed võimsused.
- 1.2. Koordineeritud võimsusarvutus tuleb teha õigeaegselt turu iga ajavahemiku kohta ning päevasisese turu ajavahemikes nii sagedasti, kui on vaja.
- 1.3. Koordineeritud võimsusarvutust tehakse kooskõlas punkti 2 kohase ühise süsteemimudeliga ja koordineeritud võimsusarvutuse meetodiga, mille on välja töötanud asjakohase süsteemikäitamispiirkonna põhivõrguettevõtjad.
- 1.4. Koordineeritud võimsusarvutusega tagatakse tõhus ülekandevõime piiratud juhtimine kooskõlas käesoleva määruse kohaste ülekandevõime piiratud juhtimise põhimõtetega.

2. Koordineeritud talitluskindluse analüüs

- 2.1. Piirkondlikud talitluskeskused teevad koordineeritud talitluskindluse analüüsi, mille eesmärk on tagada süsteemi talitluskindlus.

- 2.2. Talitluskindluse analüüs tehakse kõigi talitluse kavandamise ajavahemike puhul, kasutades ühist süsteemimudelit.
- 2.3. Piirkondlikud talitluskeskused jagavad koordineeritud talitluskindluse analüüsi tulemusi vähemalt süsteemikäitamispiirkonna põhivõrguettevõtjatega.
- 2.4. Kui piirkondliku talitluskeskuse tehtud koordineeritud talitluskindluse analüüsi käigus avastatakse võimalik piirang, töötatakse välja parandusmeetmed, millega maksimeeritakse majanduslikku kasu.

3. Ühiste süsteemimodelite loomine

- 3.1. Piirkondlikud talitluskeskused seavad sisse tõhusa protsessi, mille alusel luuakse ühised süsteemimudelid iga talitluse kavandamise ajavahemiku jaoks.
- 3.2. Põhivõrguettevõtjad teevad ühele piirkondlikule talitluskeskusele ülesandeks luua ühine süsteemimudel kõikide piirkondade jaoks.
- 3.3. Ühised süsteemimudelid hõlmavad asjakohaseid andmeid, mida on vaja talitluse tõhusaks kavandamiseks ja võimsusarvutuse tegemiseks kõigi talitluse kavandamise ajavahemike raames.
- 3.4. Ühised süsteemimudelid tehakse kättesaadavaks kõigile piirkondlikele talitluskeskustele, põhivõrguettevõtjatele, Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikule ja taotluse korral ametile.

4. Põhivõrguettevõtjate kaitsekavade ja taastamiskavade kooskõla hindamine

- 4.1. Kõik põhivõrguettevõtjad lepivad kokku künnises, mille ületamisel leitakse, et avarii-, kustumis- või taastamisolekus oleva ühe või mitme põhivõrguettevõtja tegevus on oluline teiste sünkroonselt või asünkroonselt ühendatud põhivõrguettevõtjate seisukohast.
- 4.2. Kasutades punkti 4.1 kohaselt kindlaks määratud künnist, pakub piirkondlik talitluskeskus süsteemikäitamispiirkonna põhivõrguettevõtjatele tuge põhivõrguettevõtjate kaitsekavade ja taastamiskavade kooskõla hindamisel.
- 4.3. Põhivõrguettevõtjatele toe pakkumisel, piirkondlik talitluskeskus:
 - (a) teeb kindlaks võimalikud ebakõlad;
 - (b) paneb ette leevendusmeetmeid.
- 4.4. Põhivõrguettevõtjad peavad ettepanud leevendusmeetmeid arvesse võtma.

5. Piirkondliku taastamistegevuse koordineerimine ja optimeerimine

- 5.1. Piirkondlikel talitluskeskustel on reaalaajalähedased järelevalve- ja andmekogumissüsteemid, kusjuures jälgitav ala määratakse kindlaks punkti 4.1. kohase künnise kohaldamisega.
- 5.2. Iga asjakohane piirkondlik talitluskeskus abistab määratud sageduse juhtijaid ja taassünkroniseerimise juhtijaid süsteemi tõhususe ja toimivuse suurendamisel. Põhivõrguettevõtjatel on õigus taotleda abi piirkondlikelt talitluskeskustelt, kui nende süsteem on kustumis- või taastamisolekus.

6. Käitamis- ja häiringujärgne analüüsimine ja aruandlus

- 6.1. Piirkondlikud talitluskeskused uurivad mis tahes intsidenti, mille puhul on ületatud punkti 4.1 kohane künnis, ja koostavad aruande. Süsteemikäitamispiirkonna

reguleerivad asutused ja amet võivad taotluse korral uurimises osaleda. Aruanne sisaldab soovitusi, et hoida ära sarnaseid intsidente tulevikus.

- 6.2. Aruanne tehakse kättesaadavaks kõigile põhivõrguettevõtjatele, reguleerivatele asutustele, komisjonile ja ametile. Amet võib anda soovitusi, et hoida ära sarnaseid intsidente tulevikus.

7. Reservvõimsuse suuruse piirkondlik kindlaksmääramine

- 7.1. Piirkondlikud talitluskeskused määravad kindlaks süsteemikäitamispiirkonna reservvõimsuse vajadused. Reservvõimsuse vajaduste kindlaksmääramine:

- (a) lähtub üldisest eesmärgist säilitada talitluskindlus kõige kulutõhusamal viisil;
- (b) toimub järgmise päeva ja/või päevasisese turu ajavahemikes;
- (c) võimaldab kindlaks määrata süsteemikäitamispiirkonna reservvõimsuse vajamineva üldmahu;
- (d) võimaldab kindlaks määrata mis tahes liiki reservvõimsuse miinimumnõuded;
- (e) võimaldab arvesse võtta eri liiki reservvõimsuse võimalikke asendamisi, et minimeerida hankekulusid;
- (f) võimaldab ette näha vajaliku reservvõimsuse geograafilise jaotamise nõuded, kui see on asjakohane.

8. Tasakaalustamisvõimsuse piirkondliku hankimise hõlbustamine

- 8.1. Piirkondlikud talitluskeskused toetavad süsteemikäitamispiirkonna põhivõrguettevõtjaid seoses hangitava tasakaalustamisvõimsuse mahu kindlaksmääramisega. Tasakaalustamisvõimsuse mahu kindlaksmääramine:

- (a) toimub järgmise päeva ja/või päevasisese turu ajavahemikes;
- (b) võimaldab arvesse võtta eri liiki reservvõimsuse võimalikke asendamisi, et minimeerida hankekulusid;
- (c) võimaldab arvesse võtta vajaminevat reservvõimsust, mis eeldatavasti saadakse tasakaalustamisenergia pakkumistest, mida ei tehta tasakaalustamisvõimsuse lepingu alusel.

- 8.2. Piirkondlikud talitluskeskused pakuvad süsteemikäitamispiirkonna põhivõrguettevõtjatele tuge punkti 8.1 kohaselt kindlaksmääratud vajaliku tasakaalustamisvõimsuse mahu hankimisel. Tasakaalustamisvõimsuse hankimine:

- (a) toimub järgmise päeva ja/või päevasisese turu ajavahemikes;
- (b) võimaldab arvesse võtta eri liiki reservvõimsuse võimalikke asendamisi, et minimeerida hankekulusid.

9. Süsteemi piisavuse piirkondlike prognooside koostamine ja riskimaandamismeetmete ettevalmistamine

- 9.1. Piirkondlikud talitluskeskused teevad nädal-ette kuni päevasiseseid piirkondlikke piisavuse hinnanguid.

- 9.2. Piirkondlikud talitluskeskused koostavad süsteemikäitamispiirkonna põhivõrguettevõtjate esitatud teabe alusel piisavuse hinnangud, et teha kindlaks olukord, mille puhul võib mis tahes juhtimispiirkonnas või piirkondlikul tasandil esineda piisavusega seotud probleeme. Piirkondlikud talitluskeskused võtavad

arvesse võimalikku piirkonnaülest kauplemist ja talitluskindluse piiranguid kõigi talitluse kavandamise ajavahemike puhul.

9.3. Tootmise piirkondliku piisavuse hindamisel koordineerib iga piirkondlik talitluskeskus teiste piirkondlike talitluskeskustega, et:

(a) kontrollida aluseks olevaid eeldusi ja prognoose;

(b) teha kindlaks võimalikud piirkonnaülesed piisavusega seotud probleemid.

9.4. Iga piirkondlik talitluskeskus esitab süsteemikäitamispiirkonna põhivõrguettevõtjatele ja teistele piirkondlikele talitluskeskustele tootmise piisavuse piirkondlikud hinnangud ja meetmed, mida ta piisavusega seotud probleemide lahendamiseks välja pakub.

10. Piirkondlik seisakute kooskõlastamine

10.1. Iga piirkondlik talitluskeskus kooskõlastab seisakud, et jälgida asjaomaste võimsuste kättesaadavust ja kooskõlastada nende kättesaadavuskavad tagamaks ülekandesüsteemi talitluskindluse, maksimeerides samal ajal ühenduste ja/või piirkonnaülesed vooge mõjutavate ülekandesüsteemide võimsust.

10.2. Igal piirkondlikul talitluskeskusel on süsteemikäitamispiirkonna asjakohaste võrguelementide, energiatootmismoodulite ja tarbimisseadmete loend ning see tehakse kättesaadavaks Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku talitluse kavandamise andmekeskonnas.

10.3. Iga piirkondlik talitluskeskus täidab järgmisi ülesandeid seoses seisakute kooskõlastamisega süsteemikäitamispiirkonnas:

(a) hindab seisakute kavandamise vastavust kõigi põhivõrguettevõtjate eeloleva aasta kättesaadavuskavade alusel;

(b) esitab süsteemikäitamispiirkonna põhivõrguettevõtjatele loetelu kavandamise kindlakstehtud mittevastavustest ja nende kõrvaldamiseks välja pakutud lahendustest.

11. Põhivõrguettevõtjate vaheliste hüvitusmehhanismide optimeerimine

11.1. Piirkondlikud talitluskeskused toetavad süsteemikäitamispiirkonna põhivõrguettevõtjaid selliste rahavoogude haldamisel, mis on seotud vähemalt kahte põhivõrguettevõtjat hõlmavate ülekandesüsteemisüsteemide tasaarveldustega, nt võimsuse ümberjaotamise kulud, võimsusjaotustulu, tahtmatud hälbed või reservide hankimise kulud.

12. Koolitus ja sertifitseerimine

12.1. Piirkondlikud talitluskeskused koostavad piirkondliku süsteemi haldamist käsitlevad koolitus- ja sertifitseerimisprogrammid, milles keskendutakse süsteemikäitamispiirkonna põhivõrguettevõtjate kavandamis- ja kontrolliruumides töötavatele inimestele.

12.2. Koolitusprogrammid hõlmavad süsteemi haldamise kõiki asjakohaseid komponente, sh piirkondliku kriisi stsenaariume.

13. **Piirkondlike kriisilukordade kindlakstegemine ja riskimaandamisstsenaariumide koostamine, võttes aluseks liikmesriikide koostatud riskideks valmisoleku kavad**

- 13.1. Kui Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik delegeerib kõnealuse ülesande, määravad piirkondlikud talitluskeskused kindlaks piirkondliku kriisi stsenaariumid vastavalt [ettepaneku COM(2016) 862 kohase riskideks valmisoleku määruse] artikli 6 lõikele 1.
- 13.2. Piirkondlikud talitluskeskused valmistavad koostöös pädevate asutustega igal aastal ette ja teevad kriisi modelleerimise vastavalt [ettepaneku COM(2016) 862 kohase riskideks valmisoleku määruse] artikli 12 lõikele 3.